

GLAS IZ PROŠLOSTI U zagrebačkom hotelu Palace nađena vremenska kapsula

Krasopisna »izprava«

»Izprava za temeljni kamen«, tako je nazvana poruka u staklenom cilindru uz koju su se našle i dnevne novine iz 1891. te nekoliko forinti. Radi se o vrijednom povijesnom izvoru

Bojana MRVOŠ PAVIĆ

ZAGREB »Kuća ova, koje temeljni kamen ovu izpravu sadržaje, neka mnogo stotina godina postoji čvrsto i uzvišeno, netaknuta od nesgoda vremena i živalja... Kuća ova neka bude staništem mira, neka bude domom nepomućene sreće i blagostanja obitelji gospodina Dragutina Schlesingera i svijuh ostalih stanara u njoj...«, dio je sadržaja »Izprave za temeljni kamen« iz 1891. godine koju su, zajedno s dnevnim novinama Obzor i Agramer Zeitung od 30. svibnja 1891. godine sasvim slučajno prilikom radova pronašli zidari u hotelu »Palace«. Dokument je vrlo čitljiv, krasopisan s puno pažnje, a bez, danas itekako čestih, gramatičkih pogrešaka.

Autentičnost dokumenata potvrđena je u Hrvatskom restauratorskom zavodu

Izprava za temeljni kamen

Dne 8 lipnja 1891 (jedne tisući ovam stotina devedeset i pet) položen je temeljni kamen ovj kući, ko građnja je na želju i ureditarš gospodina Dragutina Schlesingera obitaka sa dvi u velike i njegove supruge gospođe Cecilije Schlesinger-ove (oba stanjari u Zagrebu) odpoćito, te smia njom kao novi dom i kao obitakje sjediti slobiti.
Kuća ova, koji temeljni kamen ovu izpravu sadržaje, neka mnogo stotina godina postoj čvrsto i uzvišeno, netaknuta od nesgoda vremena i živalja, neka stoji u znak pognuća građanstva našeg krpog zemaljskog glavni grada Zagreba. Neha sgrada ova prva svjedocanstvo o ovjelijih kući gospodara za ljupotu i umjetnost, te neha svjedoči o plemenitem čuvstvu porodičke svojtljivosti.
Kuća ova neka bude staništem mira, neka bude domom nepomućene sreće i blagostanja obitelji gospodina Dragutina Schlesingera i svijuh ostalih stanara u njoj.
Bože daj dobro!
Graditeljom i svimi suradnici kod ove gra- nje pala u die vreća i blagostov; neha gra- nja ova napreduj; i neha se doviti za usta- novljenu sreću bez ikakve nesgode i nesreće.

sad otkrivene samo dvije u Zagrebu.

Hotel je građen 1891. godine kao obiteljska kuća veletrgovca drvnom gradom Dragutina Schlesingera, njegove supruge i sedmero djece. U tom je prekrasnom zdanju, kojeg je osmislio tada najpopularniji arhitektonski studio Hönigsberg & Deutsch, obitelj Schlesinger živjela 16 godina, no kako su djeca rasla i odlazila od kuće, kuća od 1.600 kvadrata postala je prevelika za roditelje te je 1907. prenamijenjena u hotel »Palace«.

Tradicija bez prekida

– Hotel radi otad bez ijednog dana prekida, i prvi je profesionalno organizirani hotel u Zagrebu, koji ove godine slavi 111. rođendan. Nisu mu smetali ni ratovi – radio je neprekidno, a interijer je samo neznatno mijenjan kad je iz obiteljske kuće preuređivan za ovu, današnju namjenu. Nadam se da će proslaviti i 222. ro-

Radnička plaća nekad i sad

Zanimljivo je pak i to da, osim potpisa članova obitelji Schlesinger, »izprava« koju je pisao izvođač radova, nabraja i koliko je što koštalo u to vrijeme, odnosno što su zidar ili tesar mogli kupiti s dnevnicom od 1,6 forinti; tri litre vina, ili četiri litre piva, odnosno dva i pol kilograma junetine – pa ispada da u odnosu na doba prije 127 godina radničke plaće u Hrvatskoj i nisu baš jako narasle. Usporedimo li s današnjom cijenom junetine, radnička bi plaća tada iznosila oko 3.600 kuna za šestodnevni radni tjedan.

dendan, kaže direktor Kuliš. Možda je upravo blagoslov iz pronađenog dokumenta, u kojem se palači na uglu Katančićeve ulice i Strossmayerovog trga želi »nepomućena sreća i blagostanje«, zaslužan za dugovječnost hotela i njegov neprekidni rad, čak i u velikim ratovima. Zbog tog blagoslova, kaže Kuliš, vremenska će kapsula i dokumenti iz nje u hotelu i ostati, kao blagoslov svima koji u njega dolaze. Vitrina koja će ih čuvati i za budućnost postavljena je uz recepciju, a dokumenti su samo neko vrijeme izbivali iz svoje palače kako bi ih se proučilo i konzerviralo u Hrvatskom restauratorskom zavodu. Tamo je potvrđena njihova autentičnost, kao i rijetkost, a hotelu se, smije se Kuliš odgovarajući na naše pitanje, nije ništa dogodilo ni za vrijeme kratkog izbijanja vremenske kapsule izvan hotela.

Naslovnica njemačkih novina u Zagrebu

– Do otkrića vrijedne vremenske kapsule došlo je prilikom ugradnje toplinske pumpe, kad ju je majstor, bušeći zid, slučajno otkrio. Uzbudjenje je bilo

ogromno kad smo shvatili da je riječ o itekako vrijednoj vremenskoj kapsuli, jednodnoj od samo dvije dosad pronađene u Zagrebu, budući da je ranije pronađena

kapsula u tornju katedrale, koju je tamo ostavio arhitekt Hermann Bollé.

Prenamjena u hotel

Ova naša je sedam godina starija, dakle najstarija i, kažu restauratori, očuvanija vremenska kapsula. Veličine je 40-tak centimetara, staklena, začepljena bakrenim čepom. Staklo se našlost razbilo u doticaju s bušilicom, no njezin je sadržaj u potpunosti sačuvan, a »Izprava za temeljni kamen« vrlo čitka i zanimljiva, priča nam direktor »Palacea« Tomislav Kuliš, koji je fotoaparatom na mobitelu zabilježio i trenutak, doslovno, »majstorskog« otkrića.

U prošlosti je ugrađivanje vremenskih kapsula u te-

melje ili zidove bilo važno, no kako je riječ o skrovitim mjestima, ne čudi što su do-

Hotel Palace prima goste već 111 godina